

## **ПРОБЛЕМИ РОБОТИ В МАЛИХ ГРУПАХ ПРИ ВИВЧЕННІ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН**

Однією із головних технологій активізації навчання, що використовується у ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» є робота студентів у малих групах. Утім, практика їх використання в процесі вивчення вибіркових дисциплін, зокрема курсу «Фінанси зарубіжних корпорацій», доводить існування кількох вагомих проблем, які значно зменшують ефективність цього методу навчання. Зокрема, слід, насамперед, звернути увагу на наступні аспекти.

1. На даний час формування розкладу аудиторних занять з вибіркових дисциплін відбувається виключно з позиції їх другорядного характеру, що призводить до значних диспропорцій у кількості студентів «комплексних» груп. Зокрема, у 2008—2009 навчальному році, мінімальна кількість студентів однієї «комплексної» групи складала 12 осіб, тоді як максимальна — 38 осіб. У таких умовах викладач фактично втрачає можливості для індивідуалізації роботи, змушений формалізувати як викладення матеріалу, так і поточний контроль знань.

2. У свою чергу, зазначені принципи формування розкладу занять вибіркових дисциплін призводять до об'єднання в «комплексні» групи студентів, що протягом тривалого періоду навчалися в різних академічних групах і часто малознайомі. Зауважимо, що наукова література визначає малі групи як колективи, об'єднані спільною метою та взаємними зв'язками, при цьому основоположним фактором є психологічний комфорт учасників групи. На нашу думку, існуючі принципи формування груп для вивчення вибіркових дисциплін фактично дискредитують технологію використання малих груп, оскільки викладач формує їх, виходячи з бажань студентів та власних уявлень, а не психологічної сумісності студентів.

3. Одним із недоліків роботи студентів у малих групах є можливість ухиляння окремих студентів від роботи. При вивченні вибіркових дисциплін негативний вплив цього фактору значно посилюється, адже в умовах психологічного дискомфорту окремі студенти взагалі ігнорують колективну працю. Окрім того, непоодинокі випадки, коли в одній із малих груп виникають певні неформальні мінігрупи, які «оточують» студентів з яскраво вираженими лідерськими якостями.

4. Важливим аспектом успішності методів малих груп є забезпечення процесу комунікації студентів між собою та студентів і викладача. В існуючих умовах об'єднання студентів виключно для проведення аудиторних занять з дисципліни такий зв'язок фактично відсутній, вірніше, він зникає відразу після закінчення заняття.

На нашу думку, з метою виправлення наведених недоліків, необхідно реалізувати наступні заходи:

- докорінно змінити принципи формування груп для проведення занять з вибіркового дисциплін, насамперед, уникаючи як мінімізації, так і необґрунтованого зростання кількості студентів;
- ввести ознайомлювальні заняття з вибіркового дисциплін, які дають можливість ознайомитися з якісною та кількісною стороною навчального процесу. Такі заняття нівелюватимуть випадковий характер рішень щодо вибору студентом курсу та сприятимуть формуванню цілісних груп студентів, які його вивчатимуть;
- використовувати метод малих груп починаючи з 3 або 4 практичного (семінарського) заняття, що дозволить оптимізувати склад малих груп та знизити психологічний дискомфорт студентів. При цьому, необхідно акцентувати увагу на питаннях саме аудиторної роботи в малих групах та безпосередньої оцінки їх викладачем в аудиторії.

*Сущенко О. М., канд. екон. наук,  
старш. викладач кафедри фінансів*

### **ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ**

1. Процес наближення України до Європейського Союзу є доволі тривалим і складним. Всупереч існуючим уявленням, він починається не з сфери економіки чи фінансів, а саме з сфери освіти. Саме тут лежить основа для формування європейського за своєю суттю та духом суспільства. У свою чергу, «суспільство забезпечує умови для формування нормальної людини або, в крайньому випадку, робить можливим виявлення його найкращих якостей» [3, с. 57].

Реформування навчального процесу у вітчизняних вищих навчальних закладах передбачає, в першу чергу, підвищення якості навчання. В даному випадку, якість навчання пов'язана не тільки з якістю знань, які надаються, а й з методами, які використовуються в навчальному процесі.